

УДК 65.012.8:33(477)

Роль соціальної політики в забезпеченні соціальної безпеки

Наталія Григорівна Мехеда,
доцент кафедри економіки підприємства, обліку і аудиту
Черкаського національного університету імені Б. Хмельницького,
кандидат економічних наук, доцент

Анатолій Іванович Маренич,
доцент кафедри економіки та менеджменту
Черкаського інституту банківської справи
Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ),
кандидат економічних наук, доцент

Анотація. Обґрунтовано роль соціальної політики в забезпеченні соціальної безпеки. Доведено доцільність і необхідність вивчення питань ефективності соціальної політики для соціальної держави. Досліджено моделі соціальної політики.

Ключові слова: соціальна безпека, соціальна держава, соціальна політика, соціальна сфера.

Постановка проблеми. Проблеми безпеки в Україні в останні роки особливо актуалізувалися. Високий рівень соціальної безпеки входить у систему найактуальніших пріоритетів країн, що вирішують різні завдання економічного розвитку й функціонування [1, с. 194–195]. Підтвердженням цього виступає аналіз поточного стану соціальної сфери України.

Щоб реально оцінити соціальну сферу в різних країнах, інститут «Legatum Institute» 2012 року склав рейтинг процвітання країн, який включає такі чинники, як заробітна плата, якість медицини й освіти, свобода для ведення підприємницької діяльності, рівень безпеки, екологія, рівень корупції, особиста свобода, і низку інших чинників [2; 3].

Індекс процвітання країн світу (The Legatum Prosperity Index) – комбінований показник, який вимірює досягнення країн світу щодо їх благополуччя та процвітання, і який випускається з 2006 року британським аналітичним центром «The Legatum Institute» (підрозділ міжнародної інвестиційної групи «Legatum»). Значення індексу наведено в *табл. 1*.

Таблиця 1

Рейтинг процвітання країн світу

№ пор.	Країна	№ 1	№ 2	№ 3	№ 4	№ 5	№ 6	№ 7	№ 8
1	Норвегія	2	4	13	6	4	2	6	1
2	Данія	19	1	3	16	16	8	7	2
3	Швеція	5	2	4	12	14	6	5	9
4	Австралія	10	8	8	2	17	19	3	3
5	Нова Зеландія	27	13	2	1	20	13	2	4
6	Канада	8	16	6	3	15	9	1	8
7	Фінляндія	16	3	5	8	12	3	19	5
8	Нідерланди	14	10	11	11	7	18	9	6
9	Швейцарія	1	7	1	32	3	10	22	11
10	Ірландія	25	14	14	14	11	4	4	7
53	В'єтнам	39	73	61	80	80	55	99	35
54	Білорусь	90	63	123	21	40	52	102	26
55	Китай	11	66	65	50	67	101	128	29
64	Узбекистан	67	98	116	65	72	66	70	17
65	Беліз	64	72	74	96	63	72	65	50

Закінчення табл. 1

№ пор.	Країна	№ 1	№ 2	№ 3	№ 4	№ 5	№ 6	№ 7	№ 8
66	Росія	62	50	118	27	48	97	119	71
67	Філіппіни	47	75	63	72	93	112	55	72
68	Парагвай	53	91	103	97	73	78	38	53
69	Колумбія	46	60	58	81	79	136	61	62
70	Ботсвана	107	68	32	90	102	63	30	90
71	Україна	110	64	121	29	69	56	108	58
72	Перу	38	71	83	85	88	91	62	101
73	Марокко	35	78	78	110	76	84	103	23
139	Чад	112	139	139	140	141	142	124	83
140	Афганістан	130	121	141	139	131	140	135	127
141	ДР Конго	136	142	140	133	142	141	110	87
142	Центрально-Африканська Республіка	133	141	129	142	139	132	105	132

Мета розробки індексу – вивчення суспільного благополуччя і його розвиток у глобальному масштабі. Індекс складається на основі різних 79 показників, об'єднаних у восьми категоріях, які відображають різні аспекти соціального суспільства і параметри суспільного добробуту: 1. Економіка; 2. Підприємництво; 3. Управління; 4. Освіта; 5. Охорона здоров'я; 6. Безпека; 7. Особисті свободи; 8. Соціальний капітал.

Як показує індекс процвітання, Україна має здобутки лише у сфері освіти. Найгірший показники – у сфері управління (121-ше місце) і в економіці (110-те місце). Якщо взяти до уваги те, що в Україні освіта не гарантує достойного рівня життя, то й 71-ше місце в цьому рейтингу можна вважати завищеним.

Порівнюючи рейтинги основних країн митного союзу і України (див. *табл. 1*), можна сказати, що і тут наша країна має найгірші показники, тому й не буде відгравати в цьому союзі будь-яку значущу роль.

Індекс людського капіталу по кожній окремій країні із 187-ми держав вираховується, виходячи:

- із здоров'я і довголіття, вимірюваних показником очікуваної тривалості життя при народженні;
- доступу до освіти, вимірюваного показником очікуваної тривалості навчання дітей шкільного віку, а також середньою тривалістю навчання дорослого населення, що дає повнішу картину рівнів освіти;
- достойного рівня життя, вимірюваний величиною валового національного доходу (ВНД) на душу населення в доларах за паритетом купівельної спроможності (ППС) станом на 2005 рік.

Значення індексу людського розвитку України, за даними Програми розвитку ООН, із 1990 до 2012 рр. зросло на 4% – з 0,714 до 0,740 (за середньосвітового – 0,694) (табл. 2).

Таблиця 2

Індекс людського розвитку деяких країн і його компоненти (2012 р.)

Рейтинг за ІРЛ	Країна	ІРЛ (од.)	Очікувана тривалість життя при народженні (років)	Середня тривалість навчання (років)	Очікувані роки навчання (років)	Валовий національний дохід на душу населення (СПКС 2005)
		2012	2012	2010	1011	2012
Країни з дуже високим рівнем людського розвитку						
1	Норвегія	0,955	81,3	12,6	17,5	48 688
2	Австралія	0,938	82,0	12,0	19,6	34 340
3	США	0,937	78,7	13,3	16,8	43 480
4	Нідерланди	0,921	80,8	11,6	16,9	37 282
33	Естонія	0,846	75,0	12,0	15,8	17 402
41	Литва	0,818	72,5	10,9	15,7	16 858
44	Латвія	0,814	73,6	11,5	14,8	14 724
46	Сейшельські Острови	0,806	73,8	9,4	14,3	22 615
47	Хорватія	0,805	76,8	9,8	14,1	15 419
Країни з високим рівнем людського розвитку						
48	Бахрейн	0,796	75,2	9,4	13,4	19 154
49	Багамські Острови	0,794	75,9	8,5	12,6	27 401
50	Білорусь	0,793	70,6	11,5	14,7	13 385
55	РФ	0,788	69,1	11,7	14,3	14 461
69	Казахстан	0,754	67,4	10,4	15,3	10 451
72	Грузія	0,745	73,9	12,1	13,2	5 005
78	Україна	0,740	68,8	11,3	14,8	6 428
87	Вірменія	0,729	74,4	10,8	12,2	5 540
94	Туніс	0,712	74,7	6,5	14,5	8 103
Країни із середнім рівнем людського розвитку						
95	Тонга	0,710	72,5	10,3	13,7	4 153
96	Китай	0,699	73,7	7,5	11,7	7 945
97	Туркменістан	0,698	65,2	9,9	12,6	7 782
101	Узбекистан	0,654	68,6	10,0	11,6	3 201
141	Свазіленд	0,536	48,9	7,1	10,7	5 104
Країни з низьким рівнем людського розвитку						
143	Конго	0,534	57,8	5,9	10,1	2 934
187	Нігер	0,304	55,1	1,4	4,9	701

При цьому валовий національний дохід на душу населення за роки незалежності зменшився приблизно на 22% (зараз становить 6 428 у доларах за паритетами купівельної спроможності національних валют).

Очікувана тривалість життя при народженні в Україні в період із 1980 року до 2012-го зменшилась на півроку – зараз цей показник становить 68,8 року. Якщо враховувати тільки роки незалежності, то скорочення ще більше – рік (1990-го було 69,8; 1980-го – 69,3 року).

Загальний рейтинг ІЛР України за 2012 рік поставив країну на 78-му позицію зі 187-ї (разом із Македонією).

За першим показником **здоров'я і довголіття** Україна зайняла 123-тє місце (2011 р. – 124-те), випередивши країни, які плануються до Єдиного економічного простору, лише Казахстан значно відстав від першої десятки країн із довгожителами.

Останніми роками тривалість життя зростає, але при цьому рейтинги стають нижчими. Так, рейтинг за

цим показником зменшився на 19 пунктів (із 104-го місця у 2010 р.).

Це опосередковано свідчить про те, що охорона здоров'я і здоровий спосіб життя розвиваються у світі швидше, ніж в Україні.

За другим показником **доступу до освіти** Україна посіла 24-тє місце із середньою тривалістю навчання для дорослого населення в 11,3 року (2011 року – 21-ше місце з 11,3 року навчання, 2010-го – 17-тє місце із середньою тривалістю навчання в 11,03 року).

Але за другим показником – очікувана тривалість навчання для школярів – Україна зайняла лише 44-тє місце (42-тє місце у 2011 р.).

Привертає увагу те, що за середньою тривалістю навчання серед трьох країн ЄСП або митного союзу і України Казахстан займає останнє місце, а за очікуваною тривалістю навчання випереджає всіх.

Попри те, що Україна за доступністю навчання займає високі місця серед 187-ми країн світу, за останні роки показники освіти у країні дещо погіршилися.

За третім показником *гідного рівня життя*, або валового національного доходу на душу населення (ВНД) за паритетом купівельної спроможності (ПКС станом на 2005 р.) у доларах США, Україна 2012 року посідає 100-те місце як і попереднього року (90-те місце у 2010 р.) із валовим національним доходом за ПКС 6 428 дол. на душу населення (2011 року – 6 176 дол. на душу населення).

ВНД на душу населення дає змогу більш реально визначити рівень соціально-економічного розвитку країни, стан добробуту її громадян, а значить і оцінити результати соціальної політики держави.

З першої п'ятірки країн із найвищим валовим національним доходом дві країни (Катар і Кувейт) добувають нафту, дві – так звані офшорні (найменші у світі за чисельністю, але з найпривабливішими умовами оподаткування) і лише Сінгапур – промислово розвинута країна.

Попри зростання ВНД на душу населення, Україна займає останнє місце серед країн, які прагнуть створити ЄП або митний союз. Тож Україна в митному союзі не відіграватиме якоїсь значущої ролі.

Український показник у вісім разів менше, ніж у Сінгапурі, і майже удвічі менший, ніж у Російській Федерації, і, відповідно, менший, ніж в інших країнах митного союзу.

Переконливий досвід різних країн свідчить, що підвищення рівня людського розвитку допомагає прискорити економічне зростання. Розвиток, що супроводжується високою або такою, що збільшується, нерівністю, зазвичай веде до уповільнення прогресу людського розвитку, низького рівня соціальної згуртованості і повільнішого скорочення бідності.

Економічна політика і діяльність держави взагалі повинні бути спрямовані на розвиток людини, підвищення її добробуту, забезпечення її безпеки. Це підтверджує доцільність погляду на діяльність держави, в якій на перший план впливає соціальна політика.

Економічний розвиток країни та її інтеграція у світовий економічний простір потребує негайного розроблення дієвої соціальної політики, яка б гарантувала її жителям достатній рівень безпеки.

Таким чином, подальші дослідження ролі соціальної політики в забезпеченні соціальної та економічної безпеки є доцільними і актуальними.

Аналіз останніх досліджень. Проблеми соціальної політики висвітлювали О. Беляєв, М. Діба і В. Кириленко [1–3]. Однак недостатньо ґрунтовно досліджено взаємозв'язок соціальної політики держави та її соціальної безпеки і впливу соціальної політики на забезпечення соціальної безпеки.

У загальному розумінні, соціальна політика – це діяльність держави та її інститутів, органів місцевого самоврядування, вітчизняних і зарубіжних підприємств, установ усіх форм власності, їхніх об'єднань і асоціацій, громадських і приватних фондів, громадських і релігійних організацій, громадян щодо розвитку й управління соціальною сферою, щодо зба-

лансування розвитку суспільства, забезпечення стабільності державного правління, соціального захисту населення, створення сприятливих умов для існування індивідів і соціальних спільнот, забезпечення соціальної безпеки. Головною метою соціальної політики є подолання соціальної напруги, досягнення рівноваги, стабільності, цілісності, консолідації, злагоди і динамізму суспільства [4, с. 4].

Отже, соціальна політика – це діяльність держави щодо створення і регулювання соціально-економічних умов життя суспільства з метою підвищення добробуту його членів, мінімізації негативних явищ функціонування ринкових процесів, забезпечення соціальної справедливості [1, с. 154].

Соціальна безпека виникає як соціальний феномен у процесі подолання суперечності між такою об'єктивною реальністю, як небезпека, і потребою соціального індивідуума, соціальних груп і спільнот запобігти їй, локалізувати чи усунути наслідки небезпеки, реалізуючи свої соціальні інтереси найадекватнішими засобами [4].

А. І. Сухоруков під соціально безпечним суспільством розуміє такий стан економіки, за якого можна гарантувати високий рівень життя, гармонійний і якісний розвиток особистості [5, с. 353].

Актуальним постає посилення взаємозумовленості соціальної та економічної складових розвитку держави, яке спричинене низкою тенденцій:

- 1) соціальна сфера за кризового розвитку перетворюється в дестабілізуючий чинник і потребує як об'єктивної діагностики й моніторингу в системі критеріїв національної економічної безпеки, так і реалізації невідкладних заходів щодо забезпечення необхідного рівня показників – індикаторів соціальної сфери;
- 2) характер процесів, які відбуваються в соціальній сфері, дає змогу віднести суперечності в цій сфері до стратегічних загроз соціальній безпеці.

При цьому соціальний аспект забезпечення безпеки починає переважати на тактичному і стратегічному рівнях системи безпеки держави. У цих умовах правомірним є твердження, що економічна безпека органічно переростає в соціально-економічну, а критерії оцінки соціальної сфери з позицій безпечної впливу на всі форми прояву взаємин, що зумовлюють базові цінності й інтереси суспільства, перетворюються у ключові чинники оцінки рівня безпеки [1, с. 196–197].

Метою статті є науково-теоретичне обґрунтування залежності соціальної безпеки від реалізації положень і завдань соціальної політики в Україні.

Обґрунтування отриманих наукових результатів. У ході аналізу фахової літератури було визначено, що соціальна держава заснована на пріоритеті соціальних цінностей, насамперед права людини на «гідне життя». Соціальна держава – це тип організації державного і громадського життя, що характеризується спрямованістю на соціальні цінності, на створення умов, які забезпечують гідне життя і вільний розвиток особистості. Соціальна держава розуміється як така, що орієнтується передусім на добробут як усього

суспільства, так і кожної окремої людини, і покликана послідовно забезпечити в суспільстві реалізацію принципу соціальної справедливості.

В Україні визначено чотири стратегічні напрями соціальних реформ – нові соціальні ініціативи, які покликані поліпшити рівень життя громадян України, а саме: відновити принцип соціальної справедливості; комплексне перетворення підходів до оплати праці, податків і соціального страхування; глибока модернізація сфери соціального забезпечення; сприяння ефективній зайнятості та створенню нових робочих місць.

Практичну реалізацію положень соціальної держави здійснює зважена й ефективна соціальна політика.

Соціальна політика – діяльність держави на досягнення добробуту та розвитку населення через підвищення його рівня і якості життя.

Соціальна політика – це система заходів державних структур, громадських організацій, органів місцевого самоврядування і виробничих колективів, спрямована на підвищення суспільного добробуту, якості та рівня життя людей, а також створення відповідних умов для всебічного розвитку особистості з урахуванням особливостей різних соціальних груп населення [6].

Соціальна політика – діяльність держави на досягнення добробуту і розвитку населення, а також на заохочення його прагнення до соціального прогресу [7].

Соціальна політика – це комплекс соціально-економічних заходів держави та місцевих органів влади, спрямованих на захист населення від безробіття, зростання цін, знецінення трудових заощаджень і т. ін. [8].

Соціальна політика – це частина внутрішньої політики держави, спрямованої на забезпечення добробуту й усебічного розвитку його громадян і суспільства загалом.

На сьогодні в науковій літературі наведено достатньо багато моделей (структур) соціальної політики, а саме:

- модель соціального захисту в плановій економіці (переважання в доходах громадян трудового доходу, отриманого в державному секторі економіки. Державне регулювання оплати праці розглядалось як інструмент уникнення нерівності в розподілі доходів. Пенсійна система також орієнтувалася на перерозподіл трудового доходу між поколіннями) [10; 11];
- модель ліберальної соціальної політики (характерна для США, базується на відокремленні соціального захисту від функцій ринкового господарювання; обмеженому, але досить високому захисті лише тих верств населення, які не мають, окрім соціальних, інших доходів);
- скандинавська модель соціальної політики (у Швеції, Норвегії, Фінляндії та інших північноєвропейських країнах соціальна політика виступає як мета економічного розвитку держави. Характерними ознаками цієї моделі є: висока частка ВВП, яка розподіляється через бюджет; значні фінансові ресурси акумульовані «в руках» держави; домінування ідей рівності, справедливості, солідарності при здійсненні соціальної політики; жорстка державна полі-

тика доходів; соціальний захист населення за рахунок державних фінансових ресурсів;

- західноєвропейська модель [у Франції, Австрії, Німеччині, Італії соціальна політика базується на системі соціального захисту, в основі якої лежать значні державні (понад 50%) і недержавні кошти];
- католицька модель (головним принципом є допоміжність, а це означає що різні проблеми повинна розв'язувати найближча інстанція, тобто сама людина і, якщо вона не зможе допомогти сама собі, то наступні інстанції – сім'я, родичі, сусіди, церква, громада, страхові організації і, нарешті, державні, але не приватні організації чи органи державного управління);
- консервативна модель (базується на принципі досягнень, тобто ринкові відносини і праця визначають подальше соціальне забезпечення за обов'язкового соціального страхування під державним контролем);
- соціал-демократична модель (акцент зроблено на тому, що соціальний захист є правом усіх громадян і тому він забезпечується головним чином за рахунок державного бюджету).

Вищенаведені моделі соціальної політики спробували уніфікувати до двох моделей – «бісмарківської» і «беверджійської».

«Бісмарківська» модель установлює жорсткий зв'язок між рівнем соціального захисту і успішністю (тривалістю) професійної діяльності. Соціальні права людини забезпечуються тими відрахуваннями, які вона сплачує протягом активного життя, тобто соціальні виплати набувають форми відкладених доходів (страхових внесків).

«Беверджійська» модель виходить з того, що будь-яка людина, незалежно від її належності до економічно активного населення, має право на мінімальну захищеність у разі захворювань, старості або іншої причини власних можливостей самозабезпечення.

Привертає увагу те, що при розгляді різних моделей соціальна політика ототожнюється із соціальним захистом (захищеністю) населення. Тобто головною метою соціальної політики – стимулювання державою кожної людини до самовдосконалення через свою сумлінну працю і отримання таких доходів, які б забезпечили достойне життя кожного працівника та його сім'ї, – нівельовано. Це призводить до того, що в більшості людей соціальна політика асоціюється з політикою соціальних виплат, допомог, доплат і пільг за рахунок держави, тобто політикою «проїдання».

Проведений аналіз формування і реалізації соціальної політики в Україні дозволяє дійти висновку, що мають місце системні деформації, серед яких слід виділити:

- концептуальну неусвідомленість соціальної складової (державна політика поки що розділяється на окремі економічну і соціальну складові);
- відсутність системного підходу до формування державних соціальних гарантій, сучасного інструментарію вибору пріоритетів соціальної політики та механізмів її реалізації;

- повільне просування соціальних реформ (механічне збільшення ресурсного забезпечення соціальної сфери підмінило собою зміни, які мали відбутися в її реорганізації, технологіях забезпечення соціальних потреб, збільшенні соціальної віддачі ресурсів, що направляються на розвиток соціальної сфери);
- уповільнення темпів зростання реальної заробітної плати через прискорення інфляційних тенденцій;
- значну диференціацію заробітної плати в регіональному вимірюванні та за видами економічної діяльності (жителі регіонів із найнижчою заробітною платою одержують у 2,2 раза менше, ніж жителі м. Києва);
- гальмування пенсійної реформи при погіршенні фінансового стану чинної пенсійної системи (Пенсійний фонд переведено на дотації з Державного бюджету);
- різке погіршення становища на ринку праці, тенденції активного вивільнення працівників і погіршення стану з оплатою праці працюючих;
- недосконалість нормативно-правового забезпечення у сфері соціального захисту, відсутність єдиної системи соціального права;
- надмірну кількість задекларованих соціальних пільг за фактичного недотримання принципів їх цільового призначення, збільшення кількості пільг не підкріплено можливостями бюджетного фінансування;
- нераціональність системи соціальних послуг, перевантаженість держави мережею бюджетних установ, які виконують різні функції в соціальній сфері;
- активне збільшення бюджетних видатків на соціальний захист і соціальне забезпечення. У той же час недостатньо фінансуються програми охорони здоров'я, заходи щодо підтримки соціального захисту дітей, інформатизації освітніх установ, охорони праці тощо;
- зведення соціальної політики до переважання заходів компенсаційного характеру відносно окремих верств населення, різних регіонів, здійснення заходів на рівні грошово-компенсаційних механізмів;
- безадресність при розподілі значної частини державних коштів, які направляються на соціальний захист населення.

Список використаних джерел

1. Соціальна економіка : навч. посібник / авт. кол. : О. О. Беляєв, М. І. Діба, В. І. Кириленко та ін. – К. : Вид-во КНЕУ, 2005. – 196 с.
2. <http://hdr.undp.org/en/reports/global/hdr2013/download/ru>.
3. http://dt.ua/UKRAINE/index-lyudskogo-rozvitku-v-ukrayini-skorotilisyadohodi-i-trivalistzhittya-118631_.html.
4. Токар В. С. Пропозиції до Програми економічних реформ від 20.04.2010 р. [Електронний ресурс] / В. С. Токар, Г. С. Морозюк, М. А. Павлюк, В. В. Андрусь. – Режим доступу : <http://www.carpathia.gov.ua>.
5. Система економічної безпеки держави / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф., заслуженого економіста України А. І. Сухорукова ; Національний ін-т проблем міжнар. безпеки при РНБО України. – К. : Вид-дім «Стилос», 2009. – 685 с.

Ураховуючи вищезазначене, можна визначити основні напрями створення умов ефективної соціальної політики для України.

1. Визнання соціальної політики пріоритетним і головним напрямом державної політики.

2. Державна політика повинна бути спрямована на підвищення добробуту пересічних громадян і збільшення частки громадян, задоволених своїм добробутом.

3. Соціальна політика, як і всі інші види державної політики, повинна бути спрямована на стимулювання людини щодо досягнення свого добробуту перш за все за рахунок власної діяльності та створення умов для неї.

4. Соціальна політика держави повинна бути спрямована передусім не на розпушування бюджету на соціальний захист, а на розвиток людини незалежно від його статусу через економічний розвиток держави та розвиток галузей, спрямованих на підвищення життєздатності людини.

5. Міністерства і відомства повинні відійти від вирішення своїх відомчих економічних інтересів і вирішувати у сфері своєї компетентності питання, спрямовані на підвищення добробуту пересічних українців.

Висновки. Економічний розвиток країни та її інтеграція у світовий економічний простір потребує негайного розроблення дієвої соціальної політики, яка б гарантувала її жителям достатній рівень безпеки.

Одним із механізмів реалізації соціальної безпеки в Україні є соціальна держава. Метою соціальної держави є забезпечення гідного існування всіх громадян. Фактично для такої держави діє імператив: «Держава існує для людини, для захисту її загально визнаних прав і свобод».

Соціальна політика є засобом втілення формули соціальної держави, реалізації уявлень про пов'язану із соціальною державою соціальну справедливість і соціальну безпеку.

Шлях соціально орієнтованої державності вимагає високого життєвого рівня населення, досягнутого, зокрема, засобами соціальної політики. Саме соціальна політика, як інструмент реалізації державної відповідальності за добробут кожної окремої людини, здійснює практичну реалізацію положень соціальної держави.

Для ефективної соціальної політики у країні треба поліпшити умови розвитку економіки.

У перспективі нашого дослідження – обґрунтування моделі соціальної політики України і визначення її ефективності для забезпечення соціальної безпеки.

6. Туленков М. В. Соціальна політика в Україні : навч.-метод. розробка / М. В. Туленков. – К. : ІПК ДСЗУ, 2010. – 35 с.
7. Стаття 1 Конвенція МОП N 117 «Про основні цілі та норми соціальної політики» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=993_016&p=1238577737175929.
8. <http://library.if.ua/book/63/4573.html>.
9. Єрмошенко М. М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення : монографія / М. М. Єрмошенко. – К. : Вид-во КНТЕУ, 2001. – 308 с.
10. <http://www.info-library.com.ua/books-text-5986.html>.
11. <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2011-2/doc/5/01.pdf>.

Summary. Grounded role of social policy in providing of social safety. The well-proven expedience and necessity of study of questions of efficiency of social policy is for the social state. Doslidzhenosya of model of social policy.

Keywords: social safety, social state, social policy, social sphere.